

**«Қ. ЖҰБАНОВ АТЫНДАҒЫ АҚТӨБЕ ӨНІРЛІК УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ**

БЕКІТІЛДІ
«Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе
өңірлік университеті» КеАҚ
Директорлар кеңесінің шешімі
(№4 хаттама, «22» желтоқсан 2020 ж.)

ІШКІ АУДИТ ҚЫЗМЕТІНІҢ
АУДИТ СТАНДАРТТАРЫ

Ақтөбе, 2020 ж.

1. Жалпы ережелер

1. Осы аудит стандарттары (бұдан әрі - стандарттар) халықаралық аудит стандарттарының қағидаттарын ескере отырып, «Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті» КеАҚ ішкі аудит қызметі туралы Ережеге (бұдан әрі - Ереже) сәйкес әзірленген.

2. Стандарттар аудит жүргізудің тиімділігі мен объективтілігін қамтамасыз ету мақсатында ішкі аудит қызметінің (бұдан әрі - қызмет) қызметіне қойылатын негізгі талаптарды қамтиды.

3. Стандарттарға келесі стандарттар кіреді:

- 1) «Тәуелсіздік»;
- 2) «Әдептілік»;
- 3) «Әділдік»;
- 4) «Кәсіби құзыреттілік»;
- 5) «Кәсіби пікір»;
- 6) «Есептілік»;
- 7) «Анықтық»;
- 8) «Ашықтық»;
- 9) «күпиялылық»;
- 10) «Басқару».

4. Стандарттарды аудит жүргізуге тартылған қызметтің, заңды және жеке тұлғалардың қолдануы міндетті.

5. Аудит объектілеріне «Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті» КеАҚ (бұдан әрі - Қоғам) құрылымдық бөлімшелері жатады.

2. «Тәуелсіздік» стандарты

6. «Тәуелсіздік» стандартының мақсаты - Қызметтің, аудиторлардың бағалары мен ұсынымдарының бейтараптығын, әділдігін, дұрыстығын қамтамасыз ету, өз қызметін жүзеге асыру кезінде олардың тәуелсіздігіне қол сұғатын кез келген араласуға жол бермеу болып табылады.

7. Қызмет, аудиторлар аудитті жүзеге асыруға байланысты барлық мәселелерде аудит объектілерінен тәуелсіз, сыртқы әсерлерден, бұйрықтардан және араласулардан қорғалған.

8. Қызмет, аудиторлар аудит объектілерінен функционалдық, ұйымдастырушылық және қаржылық тәуелсіз.

9. Қызмет, аудиторлар өздерінің тәуелсіздігі мен әділдігін шектейтін кез келген әрекеттерге жол бермейді.

10. Қызмет аудитті тиісті жылға бекітілген жұмыс жоспарына сәйкес жүзеге асырады.

11. Аудит тақырыбын, объектісін таңдау, қолданылатын рәсімдер, аудиторлық дәлелдемелердің саны мен көлемі, аудит ауқымы, аудит объектілерінің тізбесін қалыптастыру, оны жүргізу, аудит нәтижелері бойынша қабылданатын құжаттарды (бұдан әрі - құжаттар) жасау және тарату әдістері, аудит қорытындыларын іске асыру тетіктері бойынша қызмет қызметіне араласуға, сондай-ақ аудиторлардың саяси, идеологиялық, діни және басқа да себептер бойынша тәуелсіздігі мен әділдігіне әсер етуі мүмкін кез келген іс-әрекеттерге жол берілмейді.

12. Қызметтің, аудиторлардың шешімдері, анықталған фактілері, тұжырымдары, қорытындылары мен ұсынымдары бейтарап, әділ, шынайы, құзыретті, сенімді болуға және үшін тұлғалар үшін осындай болуға тиіс.

13. Аудиторлар өз өкілеттіктері мен лауазымдық міндеттерін орындау кезінде аудит объектілерінен, олардың тәуелсіздігіне нұқсан келтіретін кез келген сыртқы әсерден тәуелсіздігін сақтайды.

14. Қызмет қажетті және жеткілікті еңбек, қаржылық және материалдық-техникалық ресурстармен қамтамасыз етіледі, оларды басқаруды заңнамада белгіленген тәртіппен дербес жүзеге асырады.

15. Аудит объектілері Қызметтің барлық құжаттар мен ақпаратқа, оның ішінде мемлекеттік және басқа да ақпараттық жүйелерге аудит жүргізу үшін еркін, уақытылы және қажетті қолжеткізуін қамтамасыз етеді.

16. Қызметтің мемлекеттік басқару органдарымен, жергілікті өкілді және атқарушы органдармен, ұйымдармен және олардың бірлестіктерімен, сондай-ақ басқа мемлекеттердің органдарымен және олардың халықаралық бірлестіктерімен ынтымақтастығына жол беріледі.

3. «Әдептілік» стандарты

17. Әдеп стандартының мақсаты - аудиторлардың этикалық талаптарды және кәсіби мінез-құлық қағидаттарын сақтауын қамтамасыз ету болып табылады.

18. Әдептілік нормалар жалғыз қабылданған әдептілік нормалар мен кәсіби мінез-құлық принциптерін қамтиды.

19. Аудиторлардың мінез - құқығында және аудит жүргізу кезіндегі тәсілдерде этикалық талаптар мен кәсіби мінез-құлық қағидаттарын сақтамады деген күдік пен айыптауға әкеп соғуы мүмкін кез келген іс-әрекеттерді болғызбау керек.

20. Қызметтің, аудиторлардың тәуелсіздігі аудит объектісімен достық қарым-қатынасты қолдауға кедергі болмайды.

21. Қызмет, аудиторлар жанжалды жағдайлар туындаған кезде әдептілік нормаларға сәйкес әрекет етуі қажет.

22. Аудиторлар аудит объектісінің пікірінен, қоғамдық пікір ықпалынан тәуелсіз болуға, өздерінің іс-әрекеттерімен негізделген сынға себеп бермеуге, сынағаны үшін қудалауға жол бермеуге, өзінің кәсіби қызметін жақсарту және кемшіліктерді жою үшін сындарлы сынды пайдалануға тиіс.

4. «Әділдік» стандарты

23. Әділдік стандартының мақсаты - аудиторлардың аудитті бейтарап жүргізуін қамтамсыз ету және оның сапасына қатысты ымыраға жол бермеу болып табылады.

24. Аудит жүргізу кезінде аудиторлар әділ болуы тиіс. Аудиторлық есептер тікелей аудит объектісінде жиналған, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасын сақтай отырып және аудит стандарттарына сәйкес басқа да дұрыс көздерден алынған деректер мен құжаттарға (материалдар мен ақпарат) ғана негізделуі тиіс.

25. Мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда аудит жүргізуге тыйым салынады.

5. «Кәсіби құзыреттілік» стандарты

26. «Кәсіби құзыреттілік» стандартының мақсаты аудитті тиімді жүзеге асыру үшін аудиторлардың тиісті кәсіби деңгейін қолдау болып табылады.

27. Аудиторлардың аудитті тиімді жүзеге асыру үшін білімі, кәсіби дағдылары, білімі мен тәжірибесі болуы тиіс.

28. Аудитті кәсіби білім деңгейі, дағдылары мен тәжірибесі жиынтығында аудиттің сипатына, ауқымы мен күрделілігіне сәйкес келетін аудиторлар жүзеге асырады.

29. Аудиторлар аудиттің жұмыс жоспарын қалыптастырудан, аудит объектісін алдын ала зерделеуден бастап аудиторлық есепте берілген ұсынымдар мониторингіне дейінгі барлық кезеңдері ішінде тиісті біліктілігін көрсетеді.

30. Аудиторлардың кәсіби білімі мен дағдылары үздіксіз кәсіби оқыту мен өздігінен білім алуды жүргізу, сондай-ақ аудиторларды оқытуды, қайта даярлауды және біліктілігін арттыруды мерзімді ұйымдастыру арқылы жетілдіріледі. Қоғам кадрларды оқыту, біліктілігін арттыру және қайта даярлау үшін қажетті жағдайлар жасайды.

6. «Кәсіби пікір» стандарты

31. «Кәсіби пікір» стандартының мақсаты аудиттің барлық кезеңдерінде сапаны қамтамасыз ету болып табылады.

32. Кәсіби пікір аудитті және қызметтің өзге де қызметін жүзеге асыру кезінде қолданылады.

33. Аудиторлар табиғаты жағынан маңызды болуы мүмкін мәселелер бойынша кәсіби шешім қабылдауы керек.

34. Аудиторлар аудиттің мақсаты, ауқымы, мәні және өлшемдері сияқты сандық және сапалық факторларды қоса алғанда, алдағы жұмыстың маңыздылығының басты аспектілерін назарға алуы тиіс.

35. Кәсіби пікір негізінде аудиторлар аудитті аудиторлық дәлелдемелердің жеткіліктілігіне, қолайлылығына және сенімділігіне ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз ете отырып, тәуекелді қолайлы деңгейге дейін қысқартуға мүмкіндік беретін тәсілмен жүргізуі тиіс.

36. Кәсіби пікір тиісті шешім қабылдауға мүмкіндік беретін құзыреттілікпен өзара байланысты. Кәсіби пікір мен құзыреттілік аудитті жүргізуге тартылған барлық адамдардың білім, дағды және тәжірибе жиынтығын пайдалануды көздейді.

37. Кәсіби пайымдау қызметтің тұжырымдары, қорытындылары мен ұсынымдары үшін негіз болатын жиналатын аудиторлық дәлелдемелердің сипатын, түрін, жинау тәсілін және сапасын қамтамасыз етуді айқындау кезінде пайдаланылады.

7. «Есептілік» стандарты

38. "Есептілік" стандартының мақсаты барлық пайдаланушыларға қызметтің жұмысы туралы ақпаратты, құжаттаманы және есептерді (бұдан әрі – ақпарат) ұсынуды қамтамасыз ету болып табылады.

39. Қызмет аудит стандарттарының талаптарын қоса алғанда, ақпарат беру арқылы есептілік қағидатын сақтай отырып, жүктелген функциялар мен міндеттерге сәйкес өзге де қызметті жүзеге асырады.

40. Қызмет Қоғамның директорлар Кеңесіне және ішкі аудит комитетіне (бар болса) есеп береді.

42. Қызмет аудитті жүзеге асыруға ұйымдар мен тұлғаларды тарту кезінде есептілік қағидатының сақталуын қамтамасыз етеді.

8. «Анықтық» стандарты

43. "Анықтық" стандартының мақсаты қызмет құжаттарының барлық пайдаланушыларын олардағы шынайы ақпаратпен қамтамасыз ету болып табылады.

44. Аудиторлар аудиторлық дәлелдерге негізделген сенімді ақпаратты пайдалануы тиіс.

45. Сонымен бірге, аудиторлар аудит объектілері ұсынатын ақпараттың дұрыстығын анықтауы керек.

46. Қызмет аудит нәтижелері бойынша өздері қабылдайтын құжаттарға енгізілетін ақпараттың дұрыстығын қамтамасыз етеді.

9. «Ашықтық» стандарты

47. "Ашықтық" стандартының мақсаты мәртебесі, өкілеттіктері, стратегиясы, қызметі және оның тиімділігі туралы анық, нақты және міндетті ақпарат ұсыну арқылы құжаттарды пайдаланушылар тарапынан өз қызметіне ашықтық пен сенімді қамтамасыз ете отырып, Ашық аудитті жүзеге асыруды қамтамасыз ету болып табылады.

48. Ашылатын ақпарат пен құжаттардың тізбесі мен мазмұны, оның ішінде сыртқы сұрау салулар бойынша құжаттама ұсыну аудит стандарттарының талаптарын қоса алғанда, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік құпиялар туралы заңнамасының талаптарына сәйкес айқындалады.

49. Қызмет өз қызметінің ашықтығын қамтамасыз ету кезінде мемлекеттік құпияларды, қызметтік, коммерциялық немесе заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын ақпарат пен мәліметтерге қол жеткізуді ұсыну жөніндегі кейінгі рәсімдерді нақты айқындай отырып, құпиялылық жөніндегі талаптарды сақтауға тиіс.

50. Қызмет, аудиторлар аудиттің барлық кезеңдерінде орындалатын аудиторлық рәсімдердің және пайдаланылатын әдіснаманың ашықтығы мен түсініктілігін қамтамасыз етеді.

51. Аудит жүргізуге ұйымдар мен жеке тұлғаларды (мамандар мен сарапшыларды) тарту туралы ақпарат аудиторлық құжаттамаға және қызметтің тиісті құжаттарына енгізілуге тиіс.

52. Қызмет, аудиторлар ашылған ақпараттың дұрыстығын қамтамасыз етеді.

10. «Құпиялылық» стандарты

53. "Құпиялылық" стандартының мақсаты аудитті жүзеге асыру кезінде алынған мемлекеттік құпияларға, қызметтік, коммерциялық немесе заңмен

қорғалатын өзге құпияға жататын мәліметтердің сақталуын және жария етілмеуін қамтамасыз ету болып табылады.

54. Қызмет, аудиторлар заңнамада белгіленген жағдайларда аудитті жүзеге асыру кезінде алынған ақпараттың сақталуын және оған қол жеткізудің шектелуін қамтамасыз етеді.

55. Аудиторлар сұраған ақпарат тек аудит мақсаттары үшін пайдаланылады.

56. Аудиторлардың аудитті жүзеге асыру кезінде алынған ақпараттан тікелей немесе жанама жеке пайда алуға құқы жоқ.

57. Аудиторлар аудиттің кез-келген аспектілеріне қатысты ақпаратты жария етуге құқы жоқ.

11. «Басқару» стандарты

58. "Басқару" стандартының мақсаты аудиттің жұмысқа қабілетті тобын қалыптастыру, аудит мақсаттарына қол жеткізу үшін оның жұмысын ұйымдастыруды және бақылауды қамтамасыз ету болып табылады.

59. Аудиторлар аудиттің сапасын, үнемділігін, нәтижелілігін мен тиімділігін қамтамасыз ету үшін өз қызметін тиісті басқаруды жүзеге асырады.

60. Аудитке және оны жүргізуге жауапты лауазымды адамдар арасындағы міндеттер нақты бөлінуге тиіс.

61. Аудиторлар өздерінің білімі мен дағдыларын аудит тобын басқару үшін қажетті деңгейде ұстап тұру мақсатында өзінің тұрақты кәсіби дамуын қамтамасыз етуі тиіс.

62. Аудиттің барлық кезеңдері басқаруға жатады.

63. Аудиттің әр кезеңіндегі аудиторлық топтың немесе жеке аудиторлардың қызметі Ішкі аудит қызметі басшысының жүйелі бақылауымен және бақылауымен жүзеге асырылады.

64. Бақылау аудиттің, оның нәтижелері бойынша аудиторлық есептерді дайындаудың барлық кезеңдерінде, сондай-ақ аудит нәтижелерін іске асыру процесінде жүзеге асырылады.

65. Бақылау дәрежесі аудиттің күрделілігіне, аудит тобының немесе жекелеген аудиторлардың біліктілік және кәсібилік деңгейіне байланысты айқындалады.

66. Қызмет басшысы бақылау нысандары мен әдістерін дербес анықтайды.

67. Аудитті жүзеге асырудың мазмұны, әдістері, аудит мәселелерін қамтудың толықтығы міндетті түрде байқауға жатады.

68. Бақылау нұсқау беруді, жиі кездесетін мәселелер туралы хабардар етуді, орындалған жұмысты бақылауды, аудит тобындағы пікір алшақтықтары туындаған жағдайда дауларды шешуді қамтиды.

